

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetés árak: Helyben és postán küldve. Egy évre... Fél évre... Negyed évre... Egyes szám 5 kr.

obozon a gyár- és MOLLA. A cég... és altestbajok... betegeknél... Seidlitzporai... g MOLLA A. árást viseli... zállító Bécs... Karczolatok... A „Gigerli“ (Magyarul: Svihák.)

Tisztújítási mozgalmak.

A hajdumegyei tisztújító párt végrehajtó bizottsága, a párt november 10-iki értekezletének jegyzőkönyvét hitelesítvén: abban a helyzetben vagyunk, hogy a jegyzőkönyv érdekesebb pontjait szövegszerűen közölhetjük az alábbiakban:

Jegyzőkönyv

Hajdúvármegye alabb megnevezett bizottsági tagjainak Debreczenben 1889. évi november hó 10-ik napján a közelebbi meggyei általános tisztújítás tárgyában tartott értekezletéről.

Jelen voltak: stb. stb. stb.

2.

Elnök Somossy Béja a maga és jegyző nevében megválasztásukért köszönetét fejezték ki, az értekezlet célját és teendőit következőkben vázolja:

„Köztudomású dolog, hogy a jelenben működő tisztújar megbízatása a folyó év végével lejár, s hogy a választásnál lehetőleg egyöntetű eljárás követendő. Szükséges, hogy az egyetértő bizottsági tagok pártja alakulva, mint ilyenek gyakorolják választási jogukat; és tekintetben azonban kivánatosnak tartja elnök, hogy a párt kizárólag erre az alkalomra, mint „tisztújító párt“ alakuljon meg; — és a menüben ez elfogadtatnék, a megalkult párt eljárásának főcélja az legyen, hogy a bizottsági tagok választási jogukat függetlenül, minden rajok hatása nélkül, egyedül a közös érdekekben gyakorolhassák; s hogy továbbá azok a most is működő tisztviselők, kik állásukat eddig is kifogástalanul töltötték be, állásukban — ha ugyan arra reflektálnak — meghagyassanak, a tisztújarba pedig, netalán bekövetkezhet változás esetén, csak arra valóban képes egyének választásának be.

Az értekezlet szótöbbséggel kimondja, hogy mint tisztújító párt megalkulva s a választásnál mint ilyen fog az elnök által kitéjezt irányban működni; jelesül részt vesz a közelebbi általános tisztújítás mozgalmában, befoly a tisztújítás intézésébe és befolyásával a közönség választási joga gyakorolásának szabadságát, a tisztújar beállítását, megöltalmazni törekszik; s mindazon bizottsági tagokat, kik eme cél érdekében a pártot támogatni készek, párttagokul kebelébe örömmel fogadják; s feladatuk osmeri a választás alá eső tisztújar azon tagjait, — kik a párt törekvésének barátjai és a kik eme törekvés megvalósításában, — habár a szavazás elérékéig aktív szerepet nem vesznek, — de az elleniránylat szolgáltatásait magukat önállóságuk megőrzésével távol tartják — támogatásában részesítik; feladatuk osmeri továbbá az ellenmozgalmat abban résztvevők folytonos és szigorú figyelemmel kísérést, és egé-z erejének felhasználását.

A „DEBRECZEN“ TÁRSZAJA

A „Gigerli“ (Magyarul: Svihák.)

(Modern életkép.)

— A „Debreczen“-nek írta: Gáspár Imre. — Te még azt sem tudod, jó magyaros erkölcsű olvasom, hogy mi az a „Gigerli“? Avagy nem osmernek azokat az urakat és urinákat („Ura k a k a t?“) jegyzi meg igen különös hangszíjjal az, a ki mindannyi (osmeri) akik mar szegény hazánkban is meghonosították ezt a kultúr ember fajtat? („E m b e r - f a j t a t?“) jegyzi meg még túrszabb hangszíjjal, a ki osmeri a Gigerliket és ezenkívül járt már az állatseregleteken.)

Nem éppen egy különös város életéből kölcsönzött „életkép“ az, melyet a jambor Gigerli-urakról rajzolunk. (Már csak adjuk meg nekik azt az „ur“ jelzőt, hiszen összes igye kezettük az, hogy uraknak tartásák; más terén egyáltalában nem tanúsítanak igyekezetet.) Nem csak egy-két városban találhatók, de széles Magyarországon mindenütt, a hol osmeretes a jarda, kavahazák, színhazi előcsarnokok, terének, berkocsik, mise utáni tolette-fogtatók, jégpályák, nyitott „lovagias“ nyilatkozatok és „kráczchen“-ek civilizált intézményei. „Gigerli“ ma már mindenütt van s a mikor az ember megtekint egy-egy ilyen — u r e s z e b ű é s z i v ű é s f e j ű s p e c i a l i t á s t, hát azok mindenütt egyformák úgy külsőre, mint belsőre nevez.

Vetek már maga a „Gigerli“ szó is. Hát még az emberi A „Gigerli“ einevezés ugyanis bécsi különlegesség. Párisban p. o. „dögöcské“-nek nevezik. A német nevet Bécsben használják. A hazai kuplékban, hírlapi újdonságokban és v

nálását a czéltől, hogy ama mozgalom sikerre jutását meggátolja.

3. Elnök indítványozván az egyes tisztújar állásokra a kijelölés eszközölését: Az alispáni állás tekintetében a tisztújító párt R á s ó Gyula mellett nyilatkozik a végrehajtó bizottsága által felkérni határozza, hogy a pártot a szabad választási jog megvédésére irányuló törekvéseiben támogassa. A főjegyző állás betöltése, — a melyre köztudomás szerint a vármegye különböző helyeiről vannak aspiránsok, az egyéni szabad elhatározás tárgyát tartatik fenn. Az aljegyzősekre: W e s z p r é m y Zoltán, K o v á c s Gyula, N e m e s Zoltán és P a p p Lajos jelöltetnek. A tisztújar ügyészre S z i n a y Gyula jelöltetik.

A pénztárnoki és ellenőri állás tekintetében, szemben a különböző részek jelöltjeivel, az egyéni szabad elhatározás tartatik fenn. Szolgabíróul az aljegyzősegre jelölt Kovács Gyula helyébe O r o s z Sándort jelöli a párt, míg az itt meg nem nevezett állásokra nevez, abban a feltevésben, hogy programja elleni törekvésekkel nem találkozand, — változásokat ez utal nem proval.

Noha a kijelölés epeke szerint a tisztújar állások legöbbsjére megtörtént, mind az általa párt, ha a választási mozgalmak későbbi fejleményéből úgy látna, hogy a mostani kijelölés fentebb kifejezett programjának meg nem felelne, — azon változtatás is esz tehető.

4. Elnök indítványozza, hogy a párt határozatainak végrehajtására, általában az egész választási eljárás vezetésére egy végrehajtó bizottság választassék, mely bizottság a saját kebeléből válasszon elnöket s annak egybehangzóan egyik bizottsági tag bizassék meg.

Elnök módosítványt elfogadtatván, végrehajtó bizottság alakittatik. — E bizottság feladata: a helyi mozgalmak szervezésével, parthivek szervezésével, folytonos összetartásával stb. a párt elöl kituzott czélját megvalósítani; az eleumozgalmat legkisebb részleiben is szoros figyelemmel kísérni, azzal szemben a védelemről megfelelően s minde esetben erélyes módon intézkedni.

— Belföldi hírek. Lauka Gusztav veterán ironk vasárnap tartotta Nagy-Becskérekeu írói működésének felszázados jubileumát. Az ünnepelel a vármegyeház nagy termében folyt le. A Petőfi-társaságot Komócsy József képviselte. — Szabó István kazarai plébanos vasárnap ünnepelel akadémiai tagságának felszázados jubileumát. Az akadémia ez alkalomból a jeles hellénistához ud-

völő iratot intézett. — Az országos honvédelmi és vasárnap tartatott meg a budapesti megyeház nagytermében. — A központi bizottság tagjaivá megválasztattak: Borszék Soma, Busbach Péter, Cserey Ignác, Gajzágó Salamon, Harkányi Frigyes, Mikló Zsigmond, Rónay János, Király János, Igódy Kálmán, Kleberg Osvát és Korik Endre rendes tagok, — Bleuer Ignác, Menckel Adolf, Oskonom György, Óváry Lipót és Bigio Henrik póttagok. A választás után Krudy Gyula azt indítványozta, hogy Tisza Kálmánnak küldöttségileg köszönet mondassék. A gyűlés erre Inczédy Samu elnökelel attal kiküldött néhány öreg honvédet, hogy Tisza Kálmánnal audiencián megjelenve kifejezze a gyűlés köszönetét a honvédegyezés iránt tanúsított érdeklődésért. — Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt vasárnap délelőtt 11 órakor gyűlést tartott, melyen megbeszéltek a költségvetési vita további folyamára vonatkozó teendőket. Az ugy nevezett kisebb társzák költségvetésének tárgyalására nézve is megállapodtak. A párt szószokai lesznek: a királyi udvartartás költségvetésénél Orbán Balázs, a külügyi közös kiadásoknál Madarász József, a királyi személye körüli miniszterium költségvetésénél Polonyi Géza, a rendelkezési alap költségvetésénél Ugron Gábor. — Losonc-on a honossági törvény Kossuthra vonatkozó szakaszának megváltoztatása vegett vasárnap négygyűlést tartottak. — A királyi tegnap Gödöllőről a fővárosba érkezett. Előbb általános kihallgatást adott, azután a műcsarnokot látogatta meg. — Pest megye tisztújító közgyűlése decz. 19-én fog megtartani — Sikkasztás mindenféle. Kain, az ujvidéki gőzmalom-társaság pénztárnoka, több ezer forint elcsikkasztása után megszökött — Szerbiába.

— Országgyűlés. A képviselőház ülésén nov. 25-én. A vitát tegnap báró Kaas Ivor kezdte, s a kormánypart sorából utána Gajary Ödön következett; mire Abrányi Emi mondotta el igen zajos hatas mellett első nagyob parlament beszédét, melyet Tisza Istvánnak egy személyes kérdésben tett felszólalása követett, — s végül a vitát igen sok helyes és gyakorlati kérdés megerintésével Petrich Ferencz fejezte be. Báró Kaas Ivor beszéde mind forma, mind tartalom tekintetében egyaránt a legszebb s legátundolttabb szószoklatok közé tartozik; s kivált a beszédnek első részeiben, melyekben a politikai helyzet kérdéseit történelmi világitásba helyezte. Báró Kaas ösintén megmondta, hogy a parlament kázielium, mely ma foly, nem normális és kimoandta azt is, hogy ha a miniszterelnöki abszolútizmus továbbítására a többség a miniszterelnöki erőszakot, a képviselőházi elnök székebe akarván ültetni, hogy ennek igen véztes következményei lehetnének. Gajary Ödön meg akarta védeni a kor-

mányt attól a vádtól, hogy alatta a közjogi kérdésekben hátramenetel történt, de mert e téren konkrét tényekre nem tudott hivatkozni, tehát kénytelen volt belemenni a sublimitásokba, s kénytelen volt Abrányi Kornél beszédéből is olyképen idézni, hogy kibagya ama pontokat, melyek a leglényegesebbek. A kormánypart zajos tetszessel fogadta Gajary beszédét és sokan gratuláltak neki. Ezután pedig 5 percznyi szünet következett, mely után Abrányi Emil beszédére jöttek be a folyosóról a képviselők. Abrányi Emil beszédének első részében a szatira éles fegyverét forgatta Tisza István felszólalásával szemben s e szatira oly finom s oly szellemes volt, hogy az ellenek részéről folytonos derültség és tetszés-zaj kísérte. Ezután Abrányi Emil a magyar nemzeti kultúráról és a politikai szellem hanyatlásáról s ennek okairól szólt, vagyis inkább szónokolt, hévvel és meggyőződéssel s a figyelembe és csöndből, melylyel hallgatták, a zajos tetszésből, melylyel időnkint jutalmazták s a tömeges gratulációkból, melyekkel végül elhalmozták, minden tulzás nélkül lehet konstataálni a kiváló sikert, melyet Abrányi Emil aratott.

A mai ülésen fog felszólalni gróf Apponyi Albert.

— Külföldi hírek. Berlinből újabban azt jelentik, hogy Margit hercegnőt elfogják ugyan jegyezni, de nem az orosz trónörökösselel, hanem Keresztély dán király unokájával, a dán trónörökösével. — Erzsébet királyné Korfuból tengeri utra indult. A felségesszony 8—10 napig marad a tengeren, azután Trieszten át Bécsbe utazik. — Filippopoliszban a tüvész mintegy 50 áruaktárt hamvasztott el. A kárt 250,000 frankra becslük. — Az angol kormány két hadihajót küldött az angol honpolgárok védelmére Rio de Janeiroba, Brazília fővárosába. — A szultán ajándékai, melyeket a német császári párnak küldött, egy millió frankot érnek. Az ajándékokat 24 hatalmas ládába csomagolták s a „Danzig“ födelzetére vitték. A szállítás fölött három magyarosz török rendőrtiszt őröködött. A ritka becsű diszkardon s a császárnének ajándékozott csodálatos csaton kívül számos shawl, selyem-szővet s szőnyeg van az ajándékok közt. Valamennyi tárgyat e czéllá készítették. — A spanyol köztársasági párt — a brazíliai siker által bátorítva s némileg Franciaországgyél is támogatva élénkebb tevékenységet kezd kifejteni. Madrid utcáin forradalmi röpiratokat terjesztettek.

KARCZOLATOK.

(Lép. — Maradna ő! — Szózik a gáz. — Az a megamodott parlamentarizmus! — Elnöki gyanúsítás. — A Tisza törvénymagyarzata. — Tisza László dörög. 5 percz. — Nyelvi tekintetek.)

Sajátságos, hogy még az ellenzéki sajtó sem állal az ellenzéknek olyan lépet feláll-

ria színpadli kelleikéit. Ez aztán a numero 0, a „Mont-liszt“ Gigerli!

„Gigerli“-nk (használjuk hát a ma már közkeletű elnevezést) többnyire többet magával mutatkozik. Rendesen a más kedveért vált Gigerlivé. Egy Gigerli százat csinál. Többnek képzeli magát más földi halandóknál, azért nem csupán magaviselésében és külsejében igyekezik hasznos embertársaitól különbözni, hanem azt is hiszi, hogy a művelt társadalomban dívó modor szabályai alól teljesen fel van mentve. Láttatok már igazi gavallért, vagy éppen magaszt, amolyan gigerli felével körítve menni? Ez elképzelhetetlen, mert a Gigerli, a midón magát felmenti a közillel törvénykönyve alól, ebben nem tanusit eredetiséget, szellemet, de még különzséget sem (hiszen a ki különz, az lehet bolond, de nem majmol). O egyszerűen csak pimasz.

Pipaszor lábú, bizonytalan lépésű, sapadt, beesett képp, ki kent fent legénykékből állnak ki. A tiszta szerelem, vagy a házasság gyönyöreinek élet-kincsét vég felváltották aprópénzre, de a szájuk mindig hódításokról beszél s a midón csoportosan állongálnak, vagy űve terpeszkednek el, egy szóval „fesztének“ a látogatott közhelyek egy-egy kitettebb pontjára, hát akkor többnyire képzelt kalandjaikról beszélnek s szemtelenül rágalmazzák az előttük elhaladó tisztességes hölgyeket. A tisztességteleneket azonban bizalmas kacsintással üdvözlik, aztán az uri nőt, vagy véletlenül magában járó kelő kisasszonyt (miután már vérg bosszatották kiférozásaiikkal) elkezdik — kisérgetni.

Utközben, nem sejtve közel lovagias lelkületű, vagy legalább erős izmu otalmazó, kétértelmű megjegyzéseket kockáztatnak, néha az áldozat háta mögött, néha mellé is sze-

tani, a melyre lépve egyszerűen le is lépne a maga eredeti hivatásának útjáról.

A „Bp. Hp.“ p. o. kétségbeesik a felett, hogy mi lesz a vége a most folyó parlamenti harcoknak? — Azt hiszi, hogy az ellenzék — ha Tisza Kálmán nem találja menni — idővel belefárad az eredménytelen küzdelembe s akkor felszól. Nevezett lap szerint a megoldás tehát ez: „A harcot, a támadást, a melyre a miniszterelnök rászolgált, kiterjeszteni az egész kabinetre s az egész pártira, a mely vele szolidaris.“

Nem hinnék, hogy az ellenzéki pártok ne folytatnák harcot az egész kabinet ellen. A Bross Gábor oly népszerű zona-tarifájával szemben aggályokat fejezett ki Irányi Dániel, a Wekerle budgetje s regale-megváltási művelete erős kritikában részesül, Szilágyi Dezsőtől még erősebben sürgetik az igért reformokat, nem is beszélve a Fejérváry és Csáky ellen intézett hadjáratokról, de elősmerik bennök mindazt, a mi érdem, a mi siker, a mi alkotás.

Valóban erkölcstelen dolog lenne azon miniszterek személyes támadása, kik szerintünk (eltérő nézeteik daczára) jeles és hasznos tagjai a kabinetnek.

Az ő személyes támadásuk és Tisza Kálmánval egy rangra való lezibáltatásuk azonban hasznára válnék a szorongatott kormány-előknek, mert akkor elveszne egy reá nézve hátrányos, most fennálló distinkció. Az t. i. hogy az ellenzék képes elvi harcra, képes objectiv támadásokra s azt gyakorolja a többi miniszterekkel szemben; mivel pedig csak is Tiszával szemben — goromba, ennek oka a miniszterelnökben keresendő.

A ki tehát ugyanez, bármily erős kifejezésekkel Tisza Kálmán ellenében, azt kívánja, hogy Tisza Kálmánnak kegyelmezni kell, vagy legalább úgy bánni másokkal is, a mint ezzel bánnak az lépve akarja vinni az ellenzéki pártokat. Ha Tisza elbukott, akkor jöhet az elvi harc és a személyes kímélet, addig szerb tövist irtunk.

Vagy „miser“ Tiszának is „solamen“ lenne „socios habuisse malorum“?

A „P. Hp.“ beszéli, hogy az angol parlament egy ülése késő éjfélig tartott s a kamara egy osztályos szavazás után lassankint egész észrevétlenül eloszlott. Csak az elnök maradt helyén kötelességéhez híven s mire észrevette magát, meglepetéssel látta, hogy mindenki eltávozott. Mit tegyen? Helyét nem hagyhatta el az alkotmány értelmében, a nélkül, hogy formászerűleg fel ne oldották volna és közel s távolban sehol senki. Már-már bele kellett nyugodnia, hogy ott marad másnap délután 4 óráig, a mikor az ülés újra kezdetét veszi; ekkor szerencsére még idejekorán

gödnék s kérdeztetik az üldözött delnő — lakását. Ne véld, nyájas olvasóm, hogy ezek az uracsok féltelmes Don Juánok, a férfiek homlokainak féldiszitását ambicionáló Faublas lovagok volnának!

Korántsem! A kisergetett nő semmi módon sem hozhatná annyira zavarba a Gigerli-t, mint hogyha csakugyan megmondaná a lakását s színlag elfogadná férjüi szolgálataikat. Ugy elpárologna mellőle a szegény nyomorult, ugy elzárna előle az a fényesre kímázott sétáló koporsó, hogy a hirtét sem halatná többé!

Igaz, hogy néha idejekorán ott terem a bosszúálló nemes is a férj, a fivér, vagy más becsületes ember képeben és akkor a vándor, kit utja később arra visz, rendszeren beütött tetejü köcsökalapot, ketté tört setapalczát, nem különben összezúzott monocit talál, melyek a föld porában sem szűnnek mesélni a régi dicőségéről, muló fényéről s megcsufolt lovag-erényekről...

A látszat csak az, a miért a Gigerli életet, időt s neha — becsületet áldoz fel. — (Lásd a sikkasztások, váltóhamisítások és hamis kártyások végérhetlen sorozatát.)

Valóságos egyen ruhája van ő kemének. Egy este hazafele sétálván színház után, előtem surrant, mindig titokban tartott lakába, vagyis atyjának, a szerény kézművesnek külvárosi házcskaja felé a Gigerli. Pipaszár lábbai roskadozva mérték végig a járdát, utközben a felkapott jobb könyökkel, reszut tartva s benzín szagu keztyűben végzett, igen ostoba kezzsoritással, vagy pedig affectált „jo napot“ kiáltással üdvözölte ösmerőseit. Most éppen badagos műhely előtt haladott el. Ott állt a Jancsi inas, a ki egyszerre csak elképedve hirta elő a műhely egész népségét.

— Nezzék csak, nezzék: erre haladt egy ur, czifra volt a ruhája, hanem meztől átvolt!

Álmelkondva bámultak a siető lovag után; én bizony nem világoztattam fel őket, hogy

egy elkésett képviselőt sikerült fölfedezni a folyosókon bolyongva, a ki előhivatván, vállalkozott az elnökre kimondani az exorcismust a ház nevében s ezzel kimenteni szorult helyzetéből.

Tisza Kálmán olvasta ezt az anekdotát, a Palgrave műveben s már akkor az eszeben forgatta, hogy megtéti magát angol parlamenti előknek, mert esetleg előfordulhatna, hogy életfogytig sem szabad a helyét elhagynia!

Mily nagy baj az, ha a léghajós azt veszi észre, hogy a léggömbjéből — szökik a gáz.

A léggömb, melyet eddig sem puffasztott egyéb, mint pusztá gáz, kezd összemenni, míg végre egész üresen hull a földre, a hajós pedig nyakát szegi oda lenn...

Halleluja! A Tiszák sorsa ez!

A „Pesti Hirlap“-ban nyertő vén csatló tartja a hátát Tisza Kálmának: „Kapj fel ide, kimentelek politikád égő Trójájából.“

„Nem, nem“ — felel Tisza István — „a te hátadon a papát bagage-nek néznék az uzsorásaid, sőt foglalatnak és elárvereznék. Én vagyok Aeneas, a ki a hátamon czipelem ki Aachizest az ellenzéki lángok közül!“

Mind hibában — Tisza Kálmán nem menekülhet. Ott nyaldossák az általa felidézett lángok.

Az aszbeszt-szövet eléghetetlen ruhát nyújtana.

Ilyen szövet „a parlamenti méltóságé, a „parlamenti szólásszabadságé“ és a liberalizmusé.“

Ezt is ráborogtatják a már-már elkormosodott férjura Jókai Mór, Pulszky Ferencz és Tisza István.

Pedig az ellenzék azért találja égetni valónak Tisza Kálmánt, a mért e három öltönyt zálogba csapta és elkötveteltette.

A parlament méltóságát tönkre tette a gazul kereztül vitt választások által, a szólásszabadságát a gépies leszavazgatások segítségével, a liberalizmust pedig megvette tőle potom áron a — reakció.

A brányi Emil (Tisza Istvának): Tiszteled apádat, de ne csinálj néki reklámot a parlamentben.

Elnök: Figyelmeztetnem kell a képviselő urat, hogy itt képviselők vannak, és nem fiúk s apák.

Ezen a hagyományos erényeiről ösmertes Tisza-család ellen irányzott elnöki gyanúsítást méltó felháborodással utasítjuk vissza.

Hogy a diszpolgárrá való választatás azt jelenti, hogy az illető, külföldön élő magyarországi ember (a nélkül, hogy megfelelt

az az árva bizony nem járt meztől, csak a husszintú Gigerli-czipót viselte! Örvendjenek, hogy a Gigerli-viselethez nem kell bádóg, máskülönbén hitelle venné tőlük, mint azt a — czipót!

A Gigerli angolos pofaszakalát szeret viselni, hogyha nem hegyesre kipódrött bajusznyomorékat az orra alatt; alig várja, hogy a haja ritkulni kezdjen, mert a csupasz koponyáról a kiérdemült Don Juan-ság alkonyfénye verődnek vissza. „Lábáról s a köszönése módjáról már megemlékezünk. Hangja szipit, az r betűt még mindig hibásan ejti, pedig ma már egyéb izstelenséget is sajátíthatna el az uras világtól. Öltözete a szandolin-szerű, hegyes sarga czipón kívül (oh! gnyud ez, ós magyar sárga csizma!) ez idő szerint alul behajtott pepita-nadrág, derékbosszantó rövid, vagy bokáig erő lakaj-felöltő; a szemem monoki, a melynek viselését hosszú és alapos tanulmány után sajátítja el; a gomblyukban szekfü, nyaktraválón oldait szurt tüt többnyire állatfejet ábrázolva, a soi disant ember-főn pedig minél feltűnőbb formájú köcsög kalap. Igen imponál a Gigerli, ha mell tülvel letuzott kendőt gyarhat be a felsőkabátja alá. A keze olyan botiat játszik, a minők a fo-Gigerli hordoz.

Ilyen ruhát más ember nem visel. — Az uri ember választékosan, vagy — lehet — drágán is öltözködik, de nem utánozza buta egyhangusággal a corso majmainak chablouját, a mhez izles nem kell, a miben elegancia nem lehet.

Sajátságos, hogy a Gigerli-k fajához néhol éppen a jozan üzletvilág szolgálatát igen nagy contigenst. Igaz, hogy csak vasárnap es — szombaton.

A Gigerli természetrajzát folytatván, még több figyelmre érdemelnek családi viszonyai. Többnyire az anya, szegény övezgy aszszony s az életmet farszót kézimunkával kereső nőver teremti elő a bálványozott fiók elegáncziáját. Az ilyen Gigerlit sohse láttad nyilvános helyen megjelenni a familiájával. Ők

volna az 1879-iki honossági törvény követelményeinek magyar állampolgárnak tekintendő, ezt a felfogást élénken illusztrálhatók egy példával.

Vegyük p. o., hogy a horvát Starcsevicsét már 10 év előtt itelték volna el valami csiny következtében. Erre ő kiszökött volna, — most pedig, mikor a törvény által megszabott tíz év letelt, valamely horvát város megválasztaná — diszpolgárnak.

A Tisza Kálmán felfogása szerint tehát Starcsevics ilyen módon magyar állampolgárnak lenne tekintendő.

Starcsevics el is fogadhatná a Tisza kezéből ezt az „ajándékot.“ Kossuth — az majd megfelel a Tisza Kálmán henczegő elczeire s majd akkor állítsa a geszti róka, hogy „a szabadelvű párt most is magyar állampolgárnak tekinti Kossuthot, a 48-as és függ. párt pedig — nem.“

Nagyon rövid diadal az, a mit egy rossz élcz ülhét az igazság felett. Utána következik mindjárt a — vessző!

Tisza László dörög a debreczeni honvédegyelet ellen, a mért sorsjátékkal gyarapították vagyonukat.

Tisza Kálmán a politika Farkas Menyhértje. Tisza Lajos a Telkesinije. Tisza István a számokat kihúzó kis Telkesi Margit. Tisza László a — Szobovics.

Mit haragszanak tehát a debreczeni lutrizókra, mikor ezeknek a lutrizálásában nem volt semmiféle miskulancia?

Nagyobb gyalázat, hogy a központi honvédegyelet elment tisztelegni Tisza Kálmánhoz s ezen szegényteljes eljárásával maga bizonyult „örült lutrinnak.“

Feltette a 48-as és 49-es számokat — a bécsi lutrira! Nem nyer vele semmit, de elveszti magamagát!

Öt percnyi szünetet osztogat az elnök boldognak, boldogtalannak a beszéde után.

Tisza Kálmánnak és Gajárnak is kijött az öt percnyi szünetből. Talán azért, hogy az elnök jóvá tegye az Ábrányi Kornél beszéde után adott öt percet, az öt perc arravaló, hogy a háznak legyen néhány perc szünete a nagy szónokok beszédei után.

Tisza Kálmánnak igen jól esett, hogy a fia is kapott öt percet. Ő maga ugyan öt percig sem szeretne szünetelni a hatalom élvezetében, de a publi, a bété, a bambim, a család és a párt Benjaminja, a rajkó — az legyen boldog az öt percével!

Ha a papát egyszer leköszöntetik, akkor ugy is egy egész életre való szünet áll be a Tisza familia parlamenti működésében!

Dr. Holub egyike a híresebb távol világrészi utazóknak (de azért még nem Stanley, Vámbéry, vagy Reguly) felolvasást tart a

éheznek, de a Gigerli legalább egyszer napjában vendéglőben, kávéházban, czukrásznál lebzsel és fogyszat. Ehezik gyakran a Gigerli (ki láthat az ember szivébe és a gyomrába?) de este, (ha nem járhat színházba valamely páholytulajdonos révén) jegyet vált és sikkes módon gukkerezi végig a páholy közönséget. Oh, a páholy tulajdonos ösmerős becsben áll a Gigerli előtt! Föl lehet hozza látogatni, ott lehet hagyni a felő kabátot a páholy előszobájában; azután (főként ha hirlapiról páholyból jövünk) egész beátran lesetalhatni valamely üresen hagyott támlásszékre.

Legboldogabb a czshben s kompániájának messze felette áll a Gigerli, ha a papája — szabómesterember. — Ekkor a Gigerli jellemezni meg köcsönök után sem kell fáradozni s nem kell tartani oly ábrándos emberek reggeli látogatásaitól sem, a kiknek az a gyogyithatlan rögeszméjük van, hogy egy telivér Gigerli meg... fizetni is fog! Ha azonban a papa nem egészen üres órában szabászat a t t t a l foglalkozik, oh akkor az elegancia kiketül házilag! Csak nevjegyek kellenek még hozzá, a nevjegyre pedig valami hangzatos előnév es azian mar beátran neki lehet vágni a corsonak. Még nem láttam czimbitörleszt beporított Gigerlit!

Tetszik még több fajta Gigerli? Nos minden városban meg van az a nyalka gavallér, a kinek a Gigerlisege abban a látszathajhászatban rejlik, hogy — ferfi letére — fázott derekat s talán meg egyéb potbjákat visel.

És vannak nők, a kiket ezzel meg lehet hódítani! Egy kisebb városban a Gigerli (kiket ott, bizonyára a hasonnevű hegyesg után „Szaarhegyi“-eknek kereszteltek el) abban multák felül embertársaikat, hogy ebed után rendszeren a piacra mentek és ott a fo-gaikat tünetőleg piszkálták. Van Gigerli, a kit sohsem látni egybe halandóval, mint olyanoal, a kinek het vagy kilenc szarvval jutott több a szerencse által, mint neki a — természetből. Mindig jön, sohse megy; mágus társaitól nem

debreczeri felolvasókörben, még pedig német nyelven.

A közönségből sokan kérdezték tőlünk, hogy mért hagyjuk szó nélkül egy, rövid idő mulva már a Csokonai fényes nevével viselendő kör műsorában fezt a német nyelvű felolvasást? Szó nélkül hagyjuk a felolvasást is: más magyar városokban is olvasott Holub, Debreczenben is énekel már másodrangu énekesnő németül és nem dől össze a világ. Nem csinálunk tehát reclameot a Holub német felolvasásának, de nem is szólalunk fel eleme.

Interpellálhatták azonban a német felolvasás miatt a felolvasókör intéző köreit is, a minek következménye lehetett a kör jegyzőjének egy, a tegnapi helyi lapokban közölt nyilatkozata, ebben a következő: „Az bizonyos — mond a nyilatkozó jegyző ur — hogy az az ember, a ki csupán tudományiszomjából, minden haszonra való kitátás nélkül egészességét, életét veszélyeztette csupán azért, hogy a művelődésnek szolgálhasson, sokkal felettebb áll, mintsem hogy vele szemben nyelvi tekintetekre különös sulyt kellene fektetnünk.“

Bocsánat — nem szólalhatunk fel a német felolvasás ellen; u. n. debreczeni szemétt csináltunk hozzá, de a „nyilatkozat“-ban már veszedelmes felfogást és oly indokolást találunk, a mely ellen tiltakoznunk kell.

Nincs olyan ember, a ki elég „fent állana“ arra nézve, hogy vele szemben a magyar nyelvet illető „tekinteteket“ feladhatnók.

A király p. o. bizonyára „fentebb áll“ Holubnál is, de a „nyelvi tekinteteket“ ugyan nem engedték el néki sem.

A véderövíta, a Csáky-rendelet még elég közel emlékünken él, hogy állításunkat igazolhassa.

Tegnap Strakosch és Margó Czélia, ma Holub, holnap „Wippchen“, holnapután ég tudja kik jönnek el hozzánk németül szavalni, énekelni, vagy felolvasni, mikor végre a kivételből szabály leend és a Csokonai körben quota szerint lesz megállapítva a magyar és német nyelv hatásköre. A germán élvezeteknek — fájdalom — már is van Debreczenben publi kuma.

Tiltakozunk tehát a felolvasó-kör felfogása ellen. A műsorból kizárták (igen helyesen) a vallást és a politikát, zárják ki az idegen nyelvet is.

Holub csehül galambot jelelt. A néme-galamboknak nálunk karmai nőnek. Timeot Danaos.

Gili Balázs.

tágit és szivesen szorul a sárba, ha azok a járdát elfoglalták; hangja és a lába egyforma vékony; beszéde gyors, német szókkal keveri s a nagy mamájáról egyszer az életben két óráig azt hitték, hogy bárónő, az unoka pedig ezt követeli tőlünk — mindennap, a mig mások bolondja; s ha azok elhitetik vele, hogy meg f a g y n i, de ekkor is a tudat hevíti, hogy gróni társaságban fagyhat meg; magát csak azért veti meg, hogy valami kereset után keil látnia, mert Gigerlinek lsmni ugyan „nagy es szép gondolat,“ hanem e mellett igen — „sovány falat!“ Hát az athleta Gigerli kinek mit vétett? Megtanul vívni s ez által nem arra törekszik, a mit a komoly athleta embe-reknél s a lovagias vívőknl találnak; nem tesz szert önértetre, erőre, erélyre; csakis a henczgesben gyarapodik s mesterségét más emberek elnyomasára, kivált pedig testileg gyöngébbek bántalmazására használja fel.

Ezek vívnak párbajt a véletlenül letaposott tyukszemükért, mint mások talán házuk becsületéért; ezek közlik a neha kórnikus, neha impertuens nyiltteri nyilatkozatokat; ezek vizsik közszemlére a bekötött karon ejtett karczólást és ók azok, a kik elvégre emberökre találván, megkapják büntetésüket az-al a fegyverrel, a melynek forgatásával maguk csak — visszaélték!

Nem folytatjuk a Gigerli természetrajzát, bár igen valószínű, hogy Darwin — egy-egy corson végig sétálva — megtalálná a majom s ember közötti, eddig még hiányzó kapcsot, a felig emberi, felig majomi lényt. Annyi tény, hogy a mai nagyzó és ferde nevelés által, a társadalom maga neveli a svihákokat s lehet, hogy az a komoly és minden tiszteletreméltó atya, vagy mama, ki helyeslőleg bölhat elítelő szavaiakra, oda haza vega is bir egy fiut, a kit lángelmének tart, leendő nagy-urnak vél és neveli, pedig az tulajdonképen nem más, mint haszontalan — Gigerli!

Még egyszer a „tanítói fizetések”ről.
(Lévé a f. szerkesztőhöz.)

Mint a tanúgynek egyszerű, de lelkes barátja, örömmel olvastam Paedagógusnak a tételről írott lelkes cikkét s így n. chajtom, hogy legyen annak fogantatja. Hiszem, nem fogja tölem rossz néven venni, ha én neki, mint a ki megének neveléstágyi viszonyait tanulmányozza, néhány adatokkal szolgálok.

Hogy a naturalékkal való tanítói fizetés lejárta magát, azt bizonyítgatunk felesleges, azonban, hogy mégis meggyünkben ez nagyon is fejtál, különösen a reformátusoknál, mely az ó korból maradván fent, megváltoztatása mindentől kellemetlenséggel, sok bajjal és egy erős akciónak leküzdésével jár, a miatt, míg a szükség kényszerítéggel annak megváltoztatását nem parancsolja, nem is teszik azt. Paedagógus felel, hogy meggyünkben Nádudvaron és Nánáson vannak a legjobb tanítói fizetések. Én csak Nádudvart és itt is csak a ref. tanítók javadalmazását, de azt is csak részben találok ilyennek, mert egy pár állással jár 800 frt fizetés, a többi 5-600 frtot ha kitesz, de — itt is meglesz a visszafelhaladás, a mi orsz. tanügyi állapotainknak fosalátsága — már az ősszel felállított új állással 350 frt jár, az ugyan 3 évenkint 50 frttal javították s ugy hallom csak addig, míg az 500 frtot elérí s akkor le lesz útve a stagnálás czölöpe.

Nánáson 600 frt a fizetés, de a lakás is beleértetik, ez által ezt sem tekinthetjük többnek 500 frtnál, mivel a tisztességes lakás a tanítói fizetés minimumán, így a tanítói fizetésen felül jár.

Debreczenben vannak jó tanítói lakások, azonban egy idevaló tanító irtól hallottam, hogy van ott olyan lakás is, mely a szoba kö zepén fentálló gerendával van védve a leomlá s ellen. Ez ugyan kivételes állapot.

Böszörményben e tekintetben panasza seakinek sem lehet, a ref. egyház csak a nyáron emelte a lakberületnyét 80 frtról 100 frtra. A természetben lakással bírók pedig oly épületet használnak, melyekért, ha ki adatnának, 100 frtot meghaladó összeget fizetnének.

Különösen hangsúlyozta Paedagógus, hogy Debreczenben és Böszörményben, hol a megélhetési viszonyok kedvezőtlenebbek, mint k sebb községekben, a tanítóknak vajmi kevés fizetések van. Nem is sok az bizonyos, de éppen erre, hogy ily helyeken is a tanítói fizetések emeltessenek s a naturalék eldöröl tessenek is a honn Hajdumegyé kir. tanfelügye lőjét — ki hiszen életét a tanügy felvirágoz tatására és a kerületében levő tanítók jobb helyzetének előmozdítására oly odaadó buzgó sággal szentelte és mai napig is szenteli — felhívni, Paedagógustól egy kissé n a i v s g a Böszörményben különben a nem ev. ref. felekezeti tanítók helyzete — a most bevég zett tagosítás által — túrhétő, mi több jóvát etetet. Talán reform. tanítóknak nyithatták volna panasza ajkaiat, azonban erős a remé nyem, hogy az ezek alig 400 frtot tevő alapfizetések a most foganatba vett egyházi adóváltoztatással, a mikor elvileg az egyház tanács elfogadta, hogy a tanítók pénzüi fizet tessenek, így a naturalé (a gyült élet) be szüntetettetik, nemesen gondolkozó, egyháztaná csosaink által a kellő magasságra fognak emeltetni. Meggyőződésem az, hogy eddig is javulás itt, e tekintetben azért nem történt, mert az eddigi méltánytalan adózási rendszer mellett összeállított adóalap nem bírta. (Te kintet nélkül az adóköz vagyonai állapotai, mindegyik 1 frtot, az 5 frt állami adónál töb bet fizetők 1 véka buzát, a kevesebbet fizetők 1 véka rozst fizettek)

Hogy meggyünkben mégis tanítószágunknak az állami és minden más vidéki tanítószággal szemben paaszra nem nagyon van okuk, ezt Paedagógus is beláthatja. Ez pedig, hogy így van, nagyon sokban köszönhető Kiss József tanfelügyelő ur munkásságának. Tessek meg kerdezni Paedagógus ur a tanítókat!

Azt azonban én is elismerem, hogy meg gyünk iskolafentartóknak vagyonai helyzete, a megélhetési viszonyok terhes volna, a tanítói állás fontossága és tekintélyével szemben: igenis kerébeinek és méltán várhatnak tanító ink jobb ellátást és alapul — részemről ohaj tanám, hogy minden községben megkaphatná nak — annyi fizetést, mint amennyit azon volt tanítótsáiraik, kik ott, a hol a jó erkölcs és szorgalom kellett az iskolában, a sarat meg nem állottak, onnan elmentek, vagy elmenesz tettek s most minden más qualificatio nélkül — érte csak a másolat — rint irtokok 600 rtot szednek.

Ha ez a fizetési alap megadatik — meg gyünkben pedig a fentartók által meg is adat athatik — hozzá jöven meg, a hol van a fa illetmény, lakás és korpótlék: akkor iskoláink a virágzaskorát élni kezdik, mert anyagi gon dok nem nyugtözik le a tanítóit, hivatásának elhet s kulturális zászlója magasan fog lo bogni.

Adjá Isten, hogy ugy legyen!
Hajdu-Böszörmény, 1889. nov. 25.
Tanúgybarát.

HELYI HIREK.
* Városi közgyűlés. F. 1889. évi novem ber 28 án — csütörtökön — délelőtt 9 ó ra kor, a városháza nagytermében rendes bizottsági közgyűlés tartatik, melynek tárgysorozata a következő:

1. Polgármesteri jelentés.
2. Tanácsai előterjesztés a legtöbb adó fizető bizottsági tagoknak 1890-re megállapí tott névjegyzékével,

3. Ugyanaz: a közmunka váltásdíj és költség-előirányzat megállapítása iránt.
4. Ugyanaz: a császári és királyi lovas ság részére építendő lakotanya ügyében.
5. Ugyanaz: a város némely utcáinak jobb minőségű járdával ellátása iránt alkotott szabályrendelet pótlása és a járdáépítésre nézve beérkezett ajánlatok felett határozás tárgyában.

6. Ugyanaz: a Czegléd-, Nagy és Kisvárad- és a Széchenyi utcák szabályozási vonalainak megállapítása iránt.
7. Ugyanaz: a dohánygyár telepén esz közleendő földcsere jóváhagyása iránt.
8. Ugyanaz: a központi választmány meg állapítása iránt
9. A közigazgatási bizottság tagjainak választása.
10. Az igazoló választmányának választása.
11. A bíráló választmányának választása.
12. A számonkérés két tagjának vá lasztása.
13. A nyugdíj alapot ellenőrző bizottság tagjainak választása.
14. Tanácsai előterjesztés a rendőr-kapitányi tiszviselőik és személyzet részére megállapítandó szolgálati egyenruha szabályzat tervével.
15. Ugyanaz: a nyugdíjaztatást kérő tisz viselők kérvényeire.
16. Ugyanaz: a reáliskolai tanároknak az orsz. nyugdíjintézetbe való át lépése kérdésében.
17. Ugyanaz: az 1888-ról szóló polgár mesteri évi jelentés kíséretében.
18. Ugyanaz: a Kövesdi János által éven kint adandó alapból 50 árva gyermeknek ruhával ellátásáról szóló jelentése
19. Indítvány Kossuth Lajos nagy ha zánkfőnök a város diszpolgárává választása iránt.
20. Kovács Istvánné szováti lakos folya modása az általa bírt telek díjmentes átengedéseért.
21. Polgárosítás iránti folyamodás.
Debreczen, 1889. nov. 25.
Simonffy Imre
kir. tan. polgármester.

Nagy megrököszéssel olvassuk a közgyű lési tárgysorozatból, hogy a Kossuth diszpol gárságára vonatkozó indítvány a 19-ik hely re van téve. Mi akar ez lenni? Nem akarunk gyanusítani, de ha az czeloztatik ez által, hogy a közgyűlés vége felé a bizottsági tagok nagy része eltávozik, s így az indítványt esetleg meg a napi rendről is le lehet venni: e reményekben — ha csakugyan táplálhatik ilyen remény — az illetők nagyon csalódni fognak, mert azok — számszerint 100 bizottsági tag, kik az indítványt aláírták, semmi ki bűvő ajtó nem fognak engedni, hanem teljes eréllyel és hazafias lelkesedéssel meg fognak állani a beadott indítvány mellett. Arról tehát szó se lehet, hogy ezen indítvány ellenzői (ha ugyan vannak ilyenek) ezen indítvány sikerét meghiúsíthassák. A dolog lényegére nézve azon ban az nem határoz, hogy hanyadik helyre van téve az indítvány, lehet azt rögtön a köz gyűlés elején is tárgyalni. Reméljük is, hogy az elnökségben lesz annyi tapintat, hogy az indítványnak a közgyűlés elején való tárgya lását nem fogják megakadályozni, sőt — te kintve az indítvány fontosságát — maguk fogják azt kezdeményezni. — Hogy azonban minden olyan eshetőségnek, mely az indítványt eljuttatás czelozza, elejét lehessen venni, fel kérjük az indítvány aláíróit, hogy teljes szá mmal sziveskedjenek a csütörtöki közgyűlésen megjelenni, s onnan mindaddig ne távozzanak, míg az indítvány sorsa el nem dől. Örök szé gyen leane Debreczenre, ha ezen indítvány — bármilyen formában — elejtetnek!

* A dr. Holub Emil Afrika-utazó deszem ber 1-sején tartandó előadására jegyek előre válthatók holnaptól kezdve Tóth Béla urnál a Göltli fele gyógyszertárban. Ühőhely ára a 3 első sorban 1 frt 50 kr, a többi sorokban 1 frt. Az előadás d. u. 4 órakor kezdődik a városháza nagy tanácstermében.

* Adókötelesek figyelmebe. Az 1890. évi adókövetés megindítása elrendeltetvén az ez által érdekelte adóköteleseket illetőleg a m. kir. Pénzügyigazgatóság 14,209/IX. 1889. sz. megkeresése folytán közhírre tetetik, hogy a köződik kezeléséről szóló 1883. XLIV. t. cz. 11. és 12 §-aiban foglalt rendelkezések értel mében, a házasfő és házberadó 3 évi kive tési ciklussa 1890. évvel vévén kezdetét, a házadó az 1890. 1891. és 1892. évekre való érvénynyel az adókötelezetek és adótárgyak összeírásában foglalt adatok és a háztulajdo nosok visszlomási alapján még a folyó 1889. évben fog kivetetni. A bérbe adott házak tu lajdonosai vagy a házak állandó hasznélvezői kötelezeteknek az általuk élvezett házbérjöv edelemről szóló bejelentéseiket és bevallásaikat a törvényes követelmények terhe alatt, a f. 1889. évi November hó 15-30. közötti idő ben, a városi adóhivatalnál megtenni, a bér vallomáshoz szükséges nyomtatványok ugyan ott ingyen kaphatók. A kik bevallásaikat fent kitézőt határidő alatt beadni elmulasztják és ezt a kitűzendő nyolc napi határidő eltelteig sem pótolják, azok adója hivatalból fog meg állapittatni. Oly háztulajdonosok, kik házbér adót kötelesek fizetni, az illető adóhatósággal mindazon adatokat közölöi kötelesek, melyek az adó törvényeszerű kivetésére szükségesek. A háztulajdonos, vagy a háznak állandó haszn élvezője a házbér bevallását meghatalmazott által is eszközölheti; házbér eltitkolás esetén azonban az adó megrövidítés miatt felelősség a tulajdonost terheli. A házak nyers jövedel

mét képezi együttvéve mindaz, a mit a tulaj donos a bérbe adott ház használása fejében a bérletől vár. A bérjövédelen alatt tehát nem csak az e czimen tényleg kikötött pénzbeli szolgáltatás, hanem mindaz értendő, mit a bérlet a bérlemény használása fejében ellenér tékképp fizet; ilyen az állami és községi adók, tüzkárbiztosíték, közmuaka, katona elszállaso lás és háziavítás állandó átalakítások költsé ge, továbbá mindazon összegek, melyeket a bérlet, a bérbeadónak éjjeli világítás, szemét kihordás és más ilyenmű mellék költségek cím néven fizet, s végre minden egyéb természet beli szolgáltatások. Ezenélfogva a háztulajdonos vagy annak meghatalmazottja a lakbérreket minden épületnél, lakosztálnál, vagy egyes lakrészeknél általában minden levonás nélkül ugy köteles bevallani, a mint azok megköttet tek, illetőleg a ki nem bérletkél megköthet tek volnaának. Butorzattal együtt bérbe adott épületek vagy lakrészek házbéradó alapjául ugy vétetnek fel, mintha butorzat nélkül adat tak volna ki, levonván az összes bérből azon többlet, mely a butorzatra esik. Ugyanaz áll akkor is, ha a ház kurtel együtt adatik bér be, mely esetben a kerre eső többlet vonatik le. Be kell azonban vallani azon levonásokat is, melyek butorzattal, vagy kerttel együtt bérbeadott épületeknek előfordulnak. Az I és II. osztályú keresetadó kivetésének alapjául szolgáló adókötelezeteknek a városi kö zezek által teljesített összeírásában foglalt adat ok melyek ezuttal iratnak össze! A családfo vel közös háztartásban élő, de külön kereset tel bíró családtagok mint önálló adózók az összeírás i tvben külön tétel alatt veendőek fel. Az aki az adókötelezetek összeírása alkalmá val a személyét s vele közös háztartásban élő családtagjait, az összeírásban szükséges ada totokat be nem mondja, az összeírójöküldöttséget valótlon bemonadással keltevezteti, vagy mun kájában hátráltatja, ha a kincstár megrövidí tésére irányozott szándék feaan nem forog, 1 frttól 50 frtig terjedő bírsággal büntetendő. Ha pedig a kincstár megrövidítésére irányozott szándék megállapítható, a bírság 1-8 anyyi mint azon összeg, a mellyel a kincstár megrö vidítettett (1883. évi XLIV. t. cz. 101 és 100 §) Miről az érdekelte adóközfősség mi heztartás végett az előbbieken értesítetik. Debreczen, 1889. November 21. A városi tanács.

* Színház. Másutt telt házak csödülnék össze a selejtes operettek előadására s a drá mák mennek szégyenletes üres ház előtt, ná lunk — hála Isten! — van szép közönsége az operettnék, de inkább a dramát kedveli közönségünk. Tegnap hatalmas ház volt jelen Jókai Mór „Arany ember”-ének előadásán. Kiváló sikerrel játszott László (Teréza) kine! jobban elbeszéli a színpadon kevés mű vésszón tud; láttuk ezt Szécsi Máriában s teg nap az 1-ös felvonásban, a midőn családja tör ténétét beszélte el. Öt, Somlót (Timár), Ar dai Idát (Timea) és Palotai Piroskát (Noémi) lelkes taps jutalmazta művészi játékukért. A hatásozat b. elenékben. Locsarek né Zsöfi mamája pompás figura volt. Rónaszekinének Aha lia jó szerepe M o l n á r pedig jóleső egyszerű séggel adta Kadistát. Kire szabták a rajta volt bő és bosszu tisztí nadrágot? Krisztyánt Balassának, Brazovicot Püspök i nek kellett volna játszani. — Az előbbi szerephez Pechynél hiányzottak a hang és a szín. Előadás vonatott, összjáték jelentéktelen. Az utolsó felvonás előtt csö ngettek a zenének kétszer is, de hiába, mert a zenekar — re bene gesta — már előbb eltávozott. Kómikus hatást szült a helytelen inci dens.

A színházi műsor annyiban szenvedett változást, hogy vasárnap a Ripacós Pista dolmánya helyett a „Tékozló” cz. ked velő látványosság adatik. Locsarekné jutalom játéka decz 3-án lesz midőn is a „Tra pe zuanti herceg” cz. operette kerül szíre ut bemutatással.

* Egyház. A depr. ref. egyház tanács termében 1889 dik évi november hó 27-dik napján d. u. 3 órakor iskolaszéki ülés tartatik. Tárgy: folyó ügyek.

* Pénztár-vizsgálat. A városi árva pénz tártnak tegnap d. u. megvizsgáltak s mindent teljes rendben találtak.

* Az ügyvédek száma nálunk és Német országhban. A „Jogi Szemle” írja: Hogy meny nyire nagy nálunk az ügyvédek száma, azt legjobban bizonyítják az alábbi adatok, a melyeknek összehasonlításánál tekintettel kell lennünk arra, hogy a német városok nagy nemzetközi kereskedelemmel bírnak, a forgalom nak középpontjai és országos vagy tartományi fővárosok. 1889. január 1-én volt Berlinben 414 ügyvéd, Hamburgban 127, Breslauban 78, Münchenben 113, Drezdában 133, Lipsében 147, majnai Frankfurtban 96, Königsbergben 46, Hanoverben 51, Stuttgartban 62, Bréma ban 48, Düsseldorfban 31, Strassburgban 22, Erfurtban 14, Lübeckben 16, Metzben 10, Kiel ben 18; míg Magyarországon az ügyvédek száma a következő volt: Budapestben 740, Aradon 81, Baján 27, Beregszászon 23, De br eczenben 60, Egerben 46, Győrtől 44, Kaposvártól 34, Kassán 55, Keszkenémeten 38, Kolozsvártól 49, Komáromban 29, Nagy Kani zsán 36, Pécsért 66, Pozsonyban 64, Szegeden 56, Szekesfehérvártól 35, Ungvártól 26, Vesz premben 34, Zomborban 34. Megjegyzendő, hogy az elősorolt német városok legtöbbje 100-200 000 lakossal bír, míg a magyar vi déki várokok lakosainak száma 20-70,000 között váltakozik. Németországban van 5100 ügyvéd 45.200,000 lakos mellett, Magyarorszá gunk ugyanannyi az ügyvédje 15 millió lakos

mellett, nem szólva arról, hogy a pereket szülő ipari és kereskedelmi forgalom nálunk százzorta kisebb Németországhoz képest.

* A szomszédok. A r u c s a r n o k N a g y v á r a d o n. A Nagyvárad városi fő mérnök terjedelmes memorandumot terjesztett be a tanácshoz, melyben az iparosok részére felállítandó árucsarnokok építését ajánlja. — N a g y v á r a d o n f. hó 24-én harminczegy városi bizottsági tagot választottak elénk, sőt heves küzdelemmel. Ujvároson tulnyomóan ellenzőkiek, a másik két városrészen a kor mánypártiak győztek. E n d r ó d i Sándor Uj városon a legtöbb szavazatot kapta.

* Dalestély. Az iparos ifjuság önképző egyesületének dalköre vasárnap este a „Korona” szálloda termeiben dalestélyt rendezett. Az előadott darabok mind igen mehezek voltak, s hogy még a jelenlevő szakértő férfiak elismerését is teljesen kiérdemelte, az első sorban Boross Lajos urak, a dalkör szorgalmas te hetséges karmesterének köszönhető, ki semmi akadálytól vissza nem riadva, lankadatlan eréllyel a tisztán iparosokból álló dalkört oly nívaura emelte, mely helyét bárhol közmeg elégedésre állja meg. A dalkör, mióta Vadon Sándor ügyvéd az ügybuzgó ipar barát, elnök sége alatt áll, új életre kelt. A „Gonduló” és „A faluban utcahozókat” darabok előadásánál a még ifjú dalkör bebizonyította életrevalóságát, mely ez alkalomból, nem annyira anyagi, mint erkölcsi sikerétől felbuzdítva képes leend mi sokaknak óhaja, — több dalestélyt tartani. Az egyesület elnöke Beke Mihály s tit kára Grünwald József elismerésüknek adtak kifejezést, midőn ily rövid időn oly szép elő menetet tett a dalkör. A szünetek alatt Zsiga Józsi jeles népművésznek, a még eddig nálunk egyetlen zenekar által sem prudoált Csokoi nai „Tihanyi ehoját” is eljátszotta, mi a kö zönség által „riadó” éljenzéssel fogadtatott. A dalestély elmúta után a fiatalág tánczra ke rekedett, s a kedélyes, mondhatni házas mu latságnak a késő éjjeli órák vetettek véget. (Térszékében késett.)

* Figyelmeztetés. Egy bizonyos uri egyén — bízhetőleg tréfából — az iparos ifjuság va sárnap esti dalestélyén, egy értékes nagy teli rokkot és egy esernyőt magával talált elvinni: kéretik ezen tárgyakat négy nap alatt a „Debreczen” kiadóhivatalának megküldeni, — ellenesetben törvény útján fogja azt a tulaj donos hazakerüdtetni, a mi aztán egy kissé nagyon komoly tréfa leend.

Közgyűlési hírek.
— Bécsi gabona és terményárak nov. 25. Buza tavaszra 8 94 — 8 99 Buza máj — ju n. 9 04 — 9 09 Rozs tavaszra 8 07 — 8 12 Rozs máj — ju n. 8 15 — 8 20 Zab tavaszra 7 73 — 7 78 Zab máj — ju n. 7 83 — 7 88 Tengeri máj — ju n. 5 63 — 5 68 ju n. — ju l. 5 68 — 5 73 ju l. — aug. 5 73 — 5 78.

Olaj kész szállításra augusztus-szept. re 44 50 — 45. — jan. — apr. — re — — — — — Szesz kész szállításra nov. re 13.12 — 13.37 jan. — máj. — re 13.12 — 13.37. Repce aug. — szept. — re 18 25 — 18 75 jan. — apr. — re 12 87 — 13. —

— Sertésvásár. A közbányai sertéskeres k. osarnok távirata, nov. 24. Az üzlet szilárd. M. urasági öreg nehéz 49.—50.00—frt. mag. urasági fiatal nehéz 51.—52.—frt. mag. urasági fiatal közép 51.—52.—frt. mag. uras. fiatal könnyű — — — — — frt. magyar szedett nehéz 48.—49.—frt. magyar szedett közép 48.50—49.50 frt. mag. szedett könnyű 48.—49.—frt. romániai bakonyi átmeneti nehéz — — — — — frt. rom. bakonyi átmeneti közép — — — — — frt. romániai bakonyi átmeneti könnyű — — — — — frt. rom. átmeneti eredeti közép — — — — — frt. szerb. átmeneti nehéz 46.—47.—frt. szerb. átmeneti közép 46.—47.—frt. szerb. átmeneti könnyű. 45.—46.—frt. hízó a vasutról má szásja. — — — — — frt. hízó 1 éves élősuly ban — — — — — frt. hízó két éves élősuly ban (makkos) — — — — — frt. öreg makkos sertés élősulyban, 4% levonással — — — — — frt. Az árak hiszalt sertésekénél páronkint 44 kgl. 4% os levonással métermésszánkint ér tendők. Romániai és szerbiai sertésekénél, me lyek mint átmenetiek, adtak el, a vevőnek páronkint 4 forint aranyban vám fejében meg térítetik.

Debr. színház.
Holnap, szerdán 1889. november 27-én, páratlan bérletben:
Nebántsvirág.
Operette 4 felvonásban.
Felőls szerkesztő Gáspár Imre
Kiadó Kutasi Imre

DITMAR LÁMPÁK
míg a készlet tart, rend kívül leszállított áron kapható:
Szent-Királyi és Kalenda
műipar áru-raktárában.

még pedig né
kérdezték tőlünk,
al egy, rövid idő
i fényes nevév vi
a német nyelvű
nyuk a felolvasást
is olvasott Holub,
nár másodrangu
ölt össze a világ.
ot a Holub né
is szólalunk fel
a német felol
téző köröit is, a
a kör jegyzője
lapokban közzét
ezó „Az bizonyos
ur — hogy az
nyomszomból, min
álkül egészségét,
azért, hogy a
sokkal fe n
hogy vele
kintetekre
ene fektet
atunk fel a né
debreczeni
de a „nyilatko
fogást és oly in
ellen tiltakoz
elég „fent ál
s z e m b e n a
teteket” felad
„fentebb áll
teteket” ugyan
delet még elég
litásukat iga
rgó Czélia, ma
holaapután ég
emetül szavalni,
regre a kivétel
körben quota
nyar és német
eteknek — fáj
eczenben publ i
vasó-kör felfo
k (igen helye
zárják ki az
elemt. A néme
ónék. Timeot
Bil Balázs.
ba, ha azok a
ába egyforma
zókka! keveri
életben két
unoka pedig
p, a mig mák
vele, hogy
rdani, képes
dat he v i t i,
meg; magát
kereset után
nyan „nagy
lett igen —
figerli kinek
ez által nem
hleta embe
lálunk; nem
; csakis a
rségét más
lga fel.
enül letapo
nán házuk
a kómikus,
tkozásokat;
t karaa ej
elvégre em
etésekét az
tasával ma
észetrajzát,
— egy-egy
há a majom
zó kapcsolot,
yt. Annyi
de nevelés
svihakokat
en tiszte
helyeslőleg
maga is bír
endő nagy
ajdonképen
erli!

Korona-forrás!

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet
debreczeni fióktelep árucarnoka.

Kitünő olasz gesztenyét, theát,
VALÓDI ANGOL RUMOT,
szepességi főzelékeket,

ritka jó minőségű

KÁVEKAT

és minden e szakmába vágó cikkeket jó minőségben, ju-
tányos árak mellett ajánl

Tisztelettel

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet
debr. fióktelep árucarnoka
nagy-várad-utca, megyeház mellett.

Korona-forrás!

FÉNYES MÓR

férfi- és fiu ruha üzlete

Debreczen, miklós-utca sarkán.

Ajánlja a

TÉLI IDÉNYRE

alanti felette jutányos árjegyzékét:

- 1 férfi egész öltöny 6 frt — krtól
- 1 " téli kabát 3 " 75 "
- 1 " mentsikoff 8 " — "
- 1 " mikádó kabát " — "
- 1 " s. övet béléssel 5 " 50 "
- 1 " nadrág 2 " 50 "
- 1 " báránybélés kabát 8 " — "
- 1 fiu egész öltöny 3 " — "
- 1 " téli kabát 3 " — "
- 1 " mentsikoff 5 " — "
- 1 " mikádó 4 " 50 "
- 1 köpenyeg, valódi erdélyi anyagból 8 " — "

teljesebb, egész a legújabbakig

Utazó bundákat farkas, sopp, fekete erdélyi bárány bélel és városi bundákat igen olcsó árban számítok.

Tömeges látogatást kér

tisztelettel

FÉNYES MÓR
a miklós-utca sarkán.

Stückrath és társa, hamburgi árucarnoka Hamburgban,

ajánlják az árjegyzék szerint újabban leszállított mérsékelt árú cikkeiket:

- Kávé,** száraz, 5 kilós zsákokban, ólompecséttel ellátva, teljes biztosíték mellett, pormentes, és a legjobb és a legtisztább ízű bir.
- 5 Kiló Perlmocca apró szemű, sárga, igen erős 4 frt 80 kr.
 - 5 Kiló Cuba, zöld, nagyszemű, közep erős 5 frt 50 kr.
 - 5 Kiló Aranyjava, sárga, nagyszemű, finom erős 5 frt 80 kr.
 - 5 Kiló Ceylon, sötétzöld, nagyszemű erős 5 frt 80 kr.
 - 5 Kiló Ceylon gyöngy-kávé, sötétzöld, közep erős 6 frt 10 kr.
 - 5 Kiló Arab Mocca, apró szemű, zöld, erős 6 frt 20 kr.
- Thea,** a legfinomabb faják, pormentes, legtisztább aromával, 1889-iki aratás, izlésesen csomagolva.
- 1 Kiló Congo 2 frt —
 - 1 Kiló Souchong 2 frt 40 kr.
- 5 kilós hordó fin. Matjes körülbelül 25 drb 2.—
 - 5 " " finom kövér hering 40 drb 1.30
 - 5 " " brab. szardella 2.80
 - 5 " " orosz Krossardin, mártással 1.20
 - 5 " " finom tengeri hering 1.70
 - 5 " " nagyfajtájú angolna geleével 2.90
 - 2 1/2 " " " " " " 1.90
 - 5 " " finom asztali rizs " " " " " " 1.80
 - 5 " " keletindiai Sagó 1.40
 - 5 " " urali Caviar 1.90
 - 1 liter jamaica rum palackban 2.—
 - 4 " " " " " " 3.70
 - 4 " " finom portobor palackban 4.50
 - 4 " " valódi Madeira 6.—
 - 2 " " punsch-kivonat 2.90
 - 4 liter finom francia Cognac palackban 5.30
 - 1 láda kieli hal, körülbelül 240 drb igen olcsó, legfeljebb —.80
 - 2 " " dotto " dotto 1.50
 - 1 " " kieli hal, körülbelül 40 db, legfeljebb 1.40
 - 1 " " friss tengeri halak, teljes biztosítékkal, friss szállomány, megőrzve legfeljebb 1.50
 - 8 doboz legfinomabb rak jutalmazott, rögtöni használatra, vagy tartásra 4.50
 - 8 doboz lazac rögtöni használatra, vagy tartásra 4.50
 - 18 doboz szardinia olajban 5.80
- és még más fogyasztási cikkek, kávé, gyarmat-árak stb árjegyzék szerint.

Utánvélelőrt és csomagolási díjt se számítok! A porto minden 5 kilós podgyász után 30 kr. A vámilleték következők:

Kávé	1/2 kilo után	—20	Tengeri halak	1/2 kilo után	—7 1/2
Thea	"	—50	Rizs	"	—1
Conservék	"	—20	Halak után	"	—1 1/2
Bor	"	—10	Halak után	"	—1 1/2
Sasz	"	—12			

Mindenki kiszámíthatja, hogy cikkei hazaszállítva mennyibe kerülnek. Kérjük, hogy jelentéktelen utánzókkal a mi üzletünket ne hasonlítsák össze.

Drágábban sohasem számítok, sőt lehetőleg olcsóbban!

Tisztelettel

Stückrath és társa
Hamburg.

Debreczen, 1889. Nyomatott KUTASI IMRE könyvnyomdáiban.

Eddig felülmulhatlan.

MAAGER W.

valódi, tisztított

CSUKAMÁJ-OLAJ

MAAGER VILMOSTÓL, Bécsben.

A legelső orvosi tekintélyek által megvizsgálva és könnyen emészthetősége miatt gyermekek számára is különösen ajánlva és rendelve — mint legtisztább, legjobb, legemésztetesebb és leghatásosabbnak elismert szer: mell- és tüdőbajokban, görvély, kelés, daganat, bór-küteg, mandula-betegségek, gyengeség ellen. Üvegje 1 frt. Kapható a gyári raktárban, Bécs III. ker. Heumarkt 3., valamint

minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben

az osztrák és magyar monarchia területén.

Debreczenben Mihalovits István és Dr. Rothschnek Emil gyógyszerész uraknál és Richl József kereskedésében.

Értesítést nyújt!

Hamburg-amerikai

POSTAHAJÓZÁSI RÉSZVÉNYTÁRSULAT

Express

és postagőzhajózás

HAMBURG BÖL NEW-YORKBA.

Southampton megálló

Ocean-menet **C^a 7 nap.**

Azonkívül rendes postagőzhajózási összeköttetés

Havre-New York.
Stettin-New York.
Hamburg-Baltimore.

Hamburg-Westindian
Hamburg-Havanna.
Hamburg-Mexico

között.

Josef Gschirhagl Wien

4. Wieden weyringergasse 32.

9384
1889 tkv.

Árverési hirdetményi kivonat

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtható Balázi Mihály és neje végrehajtást szenvedő elleni 123 forint 44 kr tőkekövetelés és járnéki iránti végrehajtási ügyében a debreczeni törvényszék területén fekvő, a v.-pécsi 346 sz. tjkben A I. 1-22 hrsz. alatt felvett ingatlanokra a 364. hrsz. a. 160 frt, a 811. hrsz. a. 36 frt, az 1758. hrsz. a. 8 frt, az 1811. hrsz. a. 1 frt, az 1884. hrsz. a. 13 frt, a 2031 hrsz. a. 79 frt, a 2292. hrsz. a. 18 frt, a 2562. hrsz. a. 37 frt, a 3592. hrsz. a. 37 frt, a 3685. hrsz. a. 14 frt, a 4044. hrsz. a. 74 frt, a 4568. hrsz. a. 5 frt, a 4576. hrsz. a. 6 frt, az 5110 hrsz. a. 8 frt, az 5324. hrsz. a. 59 frt, az 5995. hrsz. a. 22 frt, a 6261. hrsz. a. 15 frt, a 6473. hrsz. a. 39 frt, a 6333. hrsz. a. 23 frt, a 7185. hrsz. a. 34 frt, a 8152. hrsz. a. 65 frt és a 8338. hrsz. a. 66 frtban ezenel megállapított kiküldési árban az árveszék elrendele és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi Január hó 31-ik napjának délelőtti 9 óraker Vámos Péces község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladatni fognak.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 16 frtot, 3 ft 60 krt, 80 krt, 10 krt, 1 ft 30 krt, 7 ft 90 krt, 1 ft 80 krt, 3 ft 70 krt, 3 ft 70 krt, 1 ft 40 krt, 7 ft 40 krt, 50 krt, 60 krt, 80 krt, 5 ft 90 krt, 2 ft 20 krt, 1 ft 50 krt, 3 ft 90 krt, 2 ft 30 krt, 3 ft 40 krt, 6 ft 50 krt, 6 ft 60 krt kizárólagos, vagy az 1881. LX. t. cz 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előlges elhelyezéséről kiküldött szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben, 1889. évi november hó 14. napján.
A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

NAGY KÁROLY.
kir. tszéki bíró.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudására hozni, hogy mindenemü kézimunkáim és hozzávaló kellekkeit a raktár túlterhelése folytán, mártól kezdve teljesen a beszerzési áron adatnak el.

Egyidejűleg ajánlom dús raktáram mindennemü férfi, női és gyermek fehérnemü és Jaeger árukbán, női triko derakok fiu és leány triko ruhácskák. Berini és triko sapkák. Női és gyermek bolgár (kapesos) fejkötők wuffok, gallérok és mindennemü női divat és pipere cikkek a legolcsóbb árak mellett.

Györi Ignác

Debreczen, főté a Bika szállodával szembe.

„EQUITABLE“

Egyesült Államokbeli életbiztosító-társaság
NEW-YORKBAN.
Alapított: 1859-ben.

Biztosított tőke 1888 végén o. é. 1.873.040,315 ft - kr.
Új biztosítások 1888 " " " 884.833.837 " "
Össz a bevétel 1888 " " " 67.397.442, 50 "
Vagyon 1888 " " " 237.607,906 " "

A biztosítottaknak kifizetett 1888 " " " 29.711.142, 50 "
Az összes nyereség a biztosítottak javára fordították és a közönséges kötvényeknél már a máodik díjrézlet lefizetése alkalmával fizetettik vissza, míg a fél és a szabad Tontina-terv szerint kötött biztosításoknál összegyűjtve a periódus végén szolgáltatják ki készpénzben.

Az „EQUITABLE“ minden kötvénye 3, illetve 2 esztendő múltán megtámadhatlan-ná válik, a mennyiben az esetre, ha a biztosítási díj fizetés a kötvény értelmében megtörténtek, a biztosítottak követelményei egyáltalán nem utasíthatók vissza és a farsaság azok kielégítésére feltétlenül kötelezve van. Ezen újítás által az „EQUITABLE“ biztosított ügyfeleinek teljes megnyugtatót nyújt arra nézve, hogy halál-eaetben, az elhalálozás bebizonyítása után, a biztosítási összeg az illetékesek kezébe, minden körülmények között azonnal kifizetetik.

Bővebb tudósításul, ugyiszen én prospectusokkal és ajánlati úrlapokkal készségesen szolgálnak a fő- és kerületi ügynökök, nemkülönben az

„EQUITABLE“ magyarországi aligazgatósa
Magyar leszámítoló- és pénzváltó-bank
Budapest, V., Dorottya-utca 6. szám.